

6.2.2009

Dnro 210/5/09

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijäneuvos Lea Haapkylä

LAUSUNTO YK:N TALOUDELLISIA, SOSIAALISIA JA SIVISTYKSELLISIÄ OIKEUKSIA KOSKEVAN YLEISSOPIMUKSEN VALINNAISEN PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITTAMISESTA

YK:n ihmisoikeustoimikunta perusti päätöslauselmallaan vuonna 2002 (pl. 2002/24) työryhmän, jonka tehtävänä oli pohtia vaihtoehtoja valinnaiseksi pöytäkirjaksi taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaan kansanväliseen yleissopimukseen. Vuonna 2006 työryhmä sai kahden vuoden mandaatin yksilövalitusoikeuden mahdollistavan pöytäkirjan laatimiseksi. Pöytäkirja hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 10.12.2008.

Ulkoasiainministeriö pyysi oikeusasiamiestä antamaan lausuntonsa siitä, onko estettä sille, että Suomi allekirjoittaa maaliskuussa 2009 YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan.

Lausuntonani asiassa totean seuraavan.

Yksilövalitusoikeuden myötä tulee TTS-sopimuksen merkitys mielestäni merkittävästi kasvamaan. Kuten yleisesti on tiedossa, nykyiset seurantamenetelmät eivät ole kaikilta osin olleet tehokkaita. Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien valvontamekanismin tehostuminen on mielestäni myönteinen ja tärkeä asia enkä näe estettä kyseisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan allekirjoittamiselle.

Totean vielä, että en ole käytettävissäni olevan ajan puitteissa voinut arvioida yksityiskohtaisesti pöytäkirjan yksittäisiä artikloja. Pöytäkirjan 3 artiklan 1 kohtaan viitaten totean kuitenkin, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä kantelua oikeusasiamiehelle ei ole yleensä pidetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 35 artiklassa tarkoitettuna kansallisena oikeussuojakeinona, johon on turvauduttava ennen kuin asia voidaan saattaa ihmisoikeustuomioistuimen käsiteltäväksi (Raninen v. Finland 16.12.1997 no. 20972/92, Lehtinen v. Finland 14.10.1999 no. 39076/97 ja Leander v. Sweden 26.3.1987 no. 9248/81). Samaa periaatetta tulisi näkemykseni mukaan noudattaa myös TSS-sopimuksen valinnaisen pöytäkirjan mukaisessa yksilövalitusmenettelyssä.